

Bendrovės Finansai

Mokesčiai, apskaita, verslo teisė

Laikas sumokėti ::

Mokesčių deklaravimo ir mokėjimo kalendorius

Iki liepos 22 d.

Pridėtinės vertės mokesčiai
Avansinis PVM mokėjimas

Iki liepos 25 d.

1. Pridėtinės vertės mokesčiai
Pateikiama 2013 m. birželio mėnesio ir 2013 m. I pusmečio PVM deklaracija.
Sumokamas 2013 m. birželio mėnesio ir 2012 m. I pusmečio PVM.

2. Pranešimo apie atsiskaitymus už žemės ūkio produkciją su žemės ūkio produkcijos pardavėjais teikimas
Prekybos įmonės, kurių pajamos per paskutinius ataskaitinius metus yra 20 mln. litų arba daugiau, ir perdirbamosios pramonės įmonės, kurių pajamos per paskutinius ataskaitinius metus yra 6 mln. litų arba daugiau, kas mėnesį iki kito mėnesio 25 dienos privalo tinkamai užpildyti Pranešimo apie žemės ūkio produkcijos pirkėjo pradelstas skolas žemės ūkio produkcijos pardavėjams formą.

3. Prekių tiekimo ir/ar paslaugų teikimo į kitas Europos Sąjungos valstybes nares ataskaita

Ataskaitas privalo pateikti Lietuvos Respublikoje kaip PVM mokėtojai įregistruoti asmenys, kurie ataskaitinį laikotarpį tiekė prekes ir/ar teikė paslaugas į kitas ES valstybes nares kitų ES valstybių narių PVM mokėtojams.

4. Naftos ir dujų išteklių mokesčiai
Pateikiama užpildyta 2013 m. II ketvirčio Naftos ir dujų išteklių mokesčio kalendorinių metų ketvirčio deklaracijos forma. Sumokamas 2013 m. II ketvirčio naftos ir dujų mokesčiai.

Iki liepos 31 d.

1. Privalomojo sveikatos draudimo įmokos (toliau - PSD)
Savarankiškai mokantys PSD įmokas sumoka 2013 m. liepos mėnesio PSD įmokas.

2. Gyventojų pajamų mokesčiai

3. Akcizai
Sumokami 2013 m. liepos mėnesio antrojo dešimtadienio akcizai.

4. Mokesčiai už valstybinius gamtos išteklius
Pateikiama tinkamai užpildyta 2012-04-01 - 2012-06-30 mokesčio laikotarpio Mokesčio už naudingąsias iškasenas, vandenį ir statybinių gruntų deklaracija. Sumokamas 2013 m. II ketv. valstybinių gamtos išteklių naudojimo mokesčiai.

SALTINIS: VMI

Kada akcininkai už UAB skolas moka iš savo kišenės

Verslo teisė :: Savininkas laikomas sąžiningu, jeigu nežinojo, negalėjo ir neturėjo žinoti

JURGITA BIELIŪNIENĖ
EUROLEX advokatė

Jei UAB akcininkai elgėsi nesąžiningai, jiems gali tekti atlyginti įmonės kreditoriams žalą iš savo nuosavo turto. Taip gali atsitikti, jeigu nustatoma, kad įmonė su kreditoriais negali atsiskaityti dėl nesąžiningų akcininkų veiksmų.

Uždaroji akcinė bendrovė yra ribotos atsakomybės juridinis asmuo ir akcininkai neatsako už įmonės skolas - taip numato įstatymai, tokios nuostatos paprastai yra įmonių įstatuose, šios nuostatos atsispindi ir akcininkų veiksmuose, valdant įmonę. Tačiau yra šios bendrosios taisyklės išimtis, numatyta tuose pačiuose įstatymuose ir sėkmingai taikoma teismų praktikoje. Akcininkams gali tekti asmeniškai padengti UAB skolas kreditoriams, jeigu jie valdė įmonę neatsakingai, nesąžiningai ir savo veiksmais lėmė įmonės negalėjimą atsiskaityti su kreditoriais.

Užkirstas kelias

Pagrindinės pareigos, susijusios su įmonės valdymu, jos atstovavimu bendraujant su trečiaisiais asmenimis, sudarant sutartis, yra priskirtos įmonės direktoriui. Įmonės direktorius turi įstatymuose aiškiai apibrėžtą bendrąją pareigą - veikti išimtinai vadovaujantis įmonės interesais, kartu nepažeidžiant įmonės kreditorių interesų, o jeigu pažeidė, tenka atsakyti.

Akcininkai tokios pareigos neturi ir jų interesai neprivalo sutapti su pačios įmonės interesais, tačiau jie turi pareigą elgtis tinkamai, protingai ir sąžiningai, o ją pažeidę taip pat turi atsakyti.

Kad būtų užtikrinta kreditorių interesų apsauga, Civilinis kodeksas įtvirtino papildomą atsakomybę įmonės akcininkams.

Akcininkams gali tekti atsakyti už UAB prievoles kreditoriams, kai nustatomos tokios aplinkybės: akcininkai elgėsi nesąžiningai, kreditoriai patyrė žalą ir yra priežastinis ryšys tarp kreditorių žalos ir nesąžiningo akcininkų elgesio.

Koks elgesys nesąžiningas

Nesąžiningas akcininko elgesys gali pasireikšti ir sąmoningais veiksmais (spren-

● **Jurgita Bieliūniene, EUROLEX advokatė:**
„Akcininkai, siekdami išvengti asmeninės atsakomybės įmonės kreditoriams, turėtų atsakingiau dalyvauti valdant įmonę, jei pablogėja įmonės padėtis. JUDITOS GRIGELYTĖS NUOTR.

mų priėmimu), ir tuomet, kai reikalingi sprendimai nepriimami - pavyzdžiui, nesuaukiamas akcininkų susirinkimas, kai jį šaukti privalo akcininkai, įmonei neinicijuojama bankroto byla.

Jeigu akcininkai priima sprendimą išmokėti dividendus, o vėliau įmonei neužtenka pinigų atsiskaityti su kreditoriais, tokie veiksmai bus pripažinti nesąžiningais.

Nesąžiningais bus laikomi ir akcininkų veiksmai priimančios sprendimus perleisti įmonės turtą ir perkelti įmonės veiklą naujai įsteigtoms bendrovėms, siekiant išvengti atsiskaitymo su kreditoriais (fenikso sindromas), ar sudarant įmonei nuostolingus sandorius. Pavyzdžiui, perleidžiant kitiems asmenims įmonės turtą smarkiai mažesne nei rinkos kaina.

Vengimas sušaukti visuotinį akcininkų susirinkimą, kai toks privalo būti sušauktas (pavyzdžiui, atšaukus įmonės direktorių), ir kai dėl tokio neveikimo sumažėjo įmonės galimybės atsiskaityti su kreditoriais, taip pat pripažįstamas nesąžiningu elgesiu.

Įmonės naudojimas neteisėtiems tikslams, nuostolingos veiklos tęstinumas, įstatinio kapitalo nesumažinimas įstatymų numatytais atvejais taip pat gali būti laikoma nesąžiningais akcininkų veiksmais.

Tiesa, akcininkas laikomas sąžiningu, jeigu nežinojo, negalėjo ir neturėjo žinoti, kad jo elgesys neigiamai veikia įmonės gebėjimą vykdyti savo prievoles. Faktą, kad akcininkas buvo nesąžiningas, turi įrodinėti žalą reikalaujantis atlyginti asmuo, tačiau jis atleidžiamas nuo pareigos įrodyti veiksmo ar sutarties neteisėtumą - pakanka įrodyti nesąžiningą elgesį.

Bankrutuoti nebūtina

Pareikšti reikalavimą įmonės akcininkams atlyginti patirtą žalą turi teisę tiek įmonės ir visų įmonės kreditorių vardu veikiantis bankroto administratorius, tiek konkretus kreditorius.

Akcininko atsakomybė yra subsidiari, tai reiškia, kad reikalavimas akcininkui atlyginti žalą gali būti pareiškiamas tik tokiu atveju, jeigu įmonės turto nepakanka įmonės skoloms padengti.

Teismai yra konstatavę, kad įmonė negali vykdyti prievolės kreditoriui, kai netu-

ri tam reikalingų lėšų - ji nebūtinai turi būti bankrutavusi ar likviduojama. Pakanka, kad įmonė laiku negali vykdyti savo įsipareigojimų. Teismų praktikoje yra atvejais, kai kreditoriui buvo priteista žala iš įmonės akcininko, kai šis pareiškė jam ieškinį net po įmonės likvidavimo dėl bankroto.

Už verslo nesėkmę neatsako

Kita vertus, akcininkai neatsako už kreditorių interesų pažeidimus, atsiradusius dėl įprastos verslo nesėkmės ar dėl įmonės direktoriaus sprendimų, viršijančių normalią gamybinę-ūkinę riziką, ar jo sudarytų nuostolingų sandorių. Siekiant priteisti kreditorių patirtą žalą iš akcininko, būtina nustatyti, kad akcininkai siekė išvengti atsiskaitymo su kreditoriais. Nepakanka įrodyti nesąžiningo akcininko elgesio, būtina konstatuoti, kad būtent toks elgesys lėmė įmonės nemokumą.

Iš akcininko priteisiama suma neturi viršyti nesąžiningu elgesiu įmonei sukurtų teisinių pasekmių, dėl kurių ji negali vykdyti prievolių kreditoriams, dydžio, t. y. priteisiama tik tokia suma, kuri būtina atsiskaityti su įmonės kreditoriais, ir tik tokio dydžio, kokia galėjo atsirasti dėl konkrečių akcininko nesąžiningų veiksmų.

Sprendžiant dėl akcininko atsakomybės, svarbu įvertinti jo vaidmenį ir galimybę daryti įtaką juridinio asmens veiklai. Jeigu visuotiniame akcininkų susirinkime nesąžiningas sprendimas buvo priimtas lemiama įtaką galinčio daryti akcininko ir mažesnieji akcininkai sprendimui įtakos neturėjo, pastariesiems atsakomybė negresia.

Kita vertus, apeliacinės instancijos teismas vienoje iš bylų tvirtino, kad siekiant pritaikyti atsakomybę nelemiamą balsų skaičių turinčiam akcininkui, būtina įrodyti jo veikimą išvien su didžioju akcininku. Mažasis akcininkas taip pat visais atvejais privalės atlyginti žalą, jeigu elgdamasis nesąžiningai balsuoja už jo paties naudai priimamą sprendimą ir realiai pasinaudoja tokio sprendimo sukurtais teisinėmis pasekmėmis. Mažųjų akcininkų atsakomybė taip pat atsiranda tuomet, kai jie nesiima akcijų paketas. Tarkime, inicijuoti akcininkų susirinkimą pakanka 10% akcijų.

Akcininko sutuoktinis

Kai įmonės akcijos įgytos santuokoje, akcininko sutuoktiniui garantuojama teisė į įmonę kaip į turtą bei iš jos gaunamas pajamas kaip į bendrosios jungtinės nuosavybės teise priklausantį turtą. Tačiau akcininko sutuoktiniui neperkeliamas akcininko pareigos, kaip ir pareiga atlyginti kreditorių patirtą žalą, jeigu jis asmeniškai nėra įgijęs įmonės akcijų.

Akcininkų sprendimas sudaryti įmonei nuostolingą sandorį nepašalina įmonės vadovo atsakomybės, nes įmonės direktoriui suteikta teisė veikti įmonės vardu. Jam keliami aukštesni veiklos ir atsakomybės standartai nei akcininkui.

Kai akcininkas ir vadovas yra tas pats asmuo, sprendžiama, ar veiksmus, sukėlusius žalą atsiradimą, jis atliko veikdamas kaip akcininkas, ar kaip vadovas, ir atitinkamai įrodinėjama akcininko arba vadovo civilinė atsakomybė. Akcininkai, siekdami išvengti asmeninės atsakomybės įmonės kreditoriams, turėtų atsakingiau dalyvauti valdant įmonę, jei pablogėja įmonės padėtis, ir atlikti visas jiems priskirtas pareigas - priimti sprendimus dėl neeilinio visuotinio akcininkų sušaukimo, dėl įstatinio kapitalo mažinimo, nekompetentingo direktoriaus pakeitimo ir imtis kitų aktyvių veiksmų, siekiant apsaugoti kreditorių interesus.

Akcininkai neatsako už kreditorių interesų pažeidimus, atsiradusius dėl įprastos verslo nesėkmės ar dėl įmonės direktoriaus sprendimų.